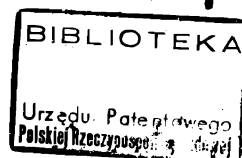

30 maja 1930 r.

D06m 13/30 ²

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 11734.

Kl. 8 m 13.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Sposób otrzymywania środków zwilżających, oczyszczających, emulgujących i dyspersyjnych.

Zgłoszono 31 stycznia 1929 r.

Udzielono 3 marca 1930 r.

Pierwszeństwo: 17 lutego 1928 r. (Niemcy).

Znaleziono, że otrzymuje się bardzo wartościowe środki zwilżające, oczyszczające, emulgujące i dyspersyjne oraz wogóle środki pomocnicze do celów przemysłu tkackiego, skórzanego i lakowego, działając aminami zawierającymi kilka reszt organicznych z oksy-grupami, na organiczne kwasy karbonowe, kwasy sulfonowe lub sulfonowane kwasy karbonowe o wysokim ciężarze cząsteczkowym. W wielu przypadkach zwiększa się skuteczność działania w ten sposób otrzymanych produktów kondensacji przez dodanie mydeł lub ciał o własnościach mydła, kleju, żelatyny lub ciał o charakterze żelatyny albo rozpuszczalnych w wodzie gatunków gu-

my, śluzu roślinnego, lub ługu siarczynowego, albo też rozpuszczalników organicznych; również dodatek kilku takich ciał zwiększa skuteczność działania pomienionych produktów. Zapomocą tych ciał można rozpuścić w wodzie lub zemulgować w dużej ilości zwłaszcza organiczne rozpuszczalniki, przyczem otrzymuje się produkty, które nadają się znakomicie np. do prania, bielenia i barwienia tkanin (również w kwaśnej kąpieli farbiarskiej) oraz do emulgowania i dyspersji innych materiałów.

Przykład I. 284 części kwasu stearynowego ogrzewa się z 149 częściami trójetanoloaminu w ciągu kilku godzin w temperaturze 160°—180°C. Otrzymuje się żółto

zabarwiony, rozpuszczający się w kwasach produkt kondensacji

Jeżeli do kąpeli farbiarskiej, zawierającej ciała odkwaszające, doda się, zamiast soli glauberskiej, wyżej wspomnianego produktu kondensacji w ilości 1—2% wagi materiału podlegającego farbowaniu, to nawet przy trudno ciągnących barwnikach osiąga się zabarwienia odznaczające się równością i wytrzymałością na tarcie.

Przy dodaniu do kwaśnej kąpeli, zawierającej kwas siarkowy o $2\frac{1}{2}^0$ Bé na litr, 1 g opisanego produktu kondensacji osiąga się natychmiastowe zwilżenie materiału podlegającego zakwaszeniu. Pomimo małej ilości kwasu otrzymuje się równomierne i zupełnie zadawalające zakwaszenie materiału.

Przy dodaniu do kadzi indygowej, słabo zakwaszonej zapomocą dwusiarczynu amonu, 2% opisanego produktu kondensacji w stosunku do wagi wełny, osiąga się nawet przy dodaniu większych ilości kwasu przy dobrym wyzyskaniu kąpeli kadziowej doskonałą wytrzymałość zabarwienia na tarcie.

Przykład II. 100 części oleju oliwkowego ogrzewa się wolno do 180^0C z 48 częściami oksyalkyloaminu, otrzymanego przez działanie na etylenodwuamin tlenkiem etylenu dopóty, dopóki zakwaszona próbą mieszaniny reakcji nie rozpuści się w wodzie. Następnie dodaje się jeszcze do produktu tego około 100 części obojętnego mydła.

Około 5% w ten sposób otrzymanego produktu dodaje się do kąpeli foluszowej. Jeżeli traktuje się tą kąpielą towar wełniany, to otrzymuje się także przy kwaśnej

reakcji dobry efekt foluszowy, dobrą wytrzymałość włókna i dobrą trwałość farb, także w przypadkach, w których one nie wytrzymują zwykłego foluszowania. W razie potrzeby usunięcia nierozpuszczalnych zanieczyszczeń np. smoły, plam olejów mineralnych i t. d. dodaje się do wspomnianego osadu rozpuszczalników organicznych, które zazwyczaj są nierozpuszczalne w wodzie, a rozpuszczają się przez zmieszanie z opisanym produktem kondensacji jako takim lub też w połączeniu z mydłem.

Zastrzeżenie patentowe.

Sposób otrzymywania produktów, nadających się jako środki zwilżające, emulgujące i dyspersyjne, oraz jako środki pomocnicze do celów przemysłu tkackiego, skórzanego, lakowego i t. d., znamienny tem, że na organiczne kwasy karbonowe, kwasy sulfonowe lub sulfonowane kwasy karbonowe o wysokim ciężarze cząsteczkowym działa się aminami, zawierającymi kilka reszt organicznych z oksygrupami, przyczem w niektórych przypadkach dodaje się mydeł lub ciał o własnościach mydła, albo kleju lub żelatyny, lub ciał o własnościach żelatyny, albo rozpuszczalnych w wodzie gatunków gum, śluzu roślinnego lub ługu siarczynowego, albo rozpuszczalników organicznych, albo też stosuje się jednocześnie dodatek kilku takich ciał.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.

Zastępca: Dr. inż. M. Kryzan.
rzecznik patentowy.